

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:41 | 17:56 | 17:48 | 17:58

מוצאי שבת 18:51 | 18:53 | 18:52 | 18:53

רבינו תם 19:32 | 19:34 | 19:28 | 19:31

משכיל לדוד

חיזוק השלום עם הבורא בשבת תשובה

שהאדם עושה שלום עם הבורא ברוך ומתקרב אליו, הרי הוא זוכה שכל עוונותיו ימחלו.

כמו כן עלינו לדעת שעל מנת לזכות לליווי תמידי של ה' ושמירה מפני המזיקים, צריך להיות בשלום עם ה' בשבת תשובה, ובכך שהאדם מצוי בשלום עם הבורא בשבת תשובה, שלום זה ישפיע עליו במשך כל השנה כולה. והנה יש לשבת זו כוח מיוחד ונעלה מתוך כך שכל תכליתה וממהותה של השבת היא 'שלום' כפי שרגילים אנו לומר 'שבת שלום', ובנוסף זוהי שבת תשובה שבה האדם שב לבוראו ובכך מחזק את השלום והאחוה בעולם.

והנה יש להקשות מדוע הקב"ה ברא את האדם דוקא ביום השישי ולא קודם לכן, וזאת על מנת שיבחין כיצד הקב"ה בורא בעבורו עולם כזה נפלא, ויתכן שאם האדם היה מבחין כיצד הקב"ה בורא עולם מושלם עבורו, הוא לא היה מגיע לחטוא בעץ הדעת. ונראה לברא הקב"ה ברא את האדם דוקא ביום השישי היות ויום זה רומז לשישה ימים שבהם נברא העולם, שה' התנה תנאי עם הבריאה שנבראה בשישה ימים שהיא תתקיים ותעמוד על מתכונתה רק אם עם ישראל יקבלו עליהם חמשת חומשי תורה שניתנו בהר סיני בשישי בסיוון (עי' שבת פח, א וברש"י). אם כן היום השישי בו נברא האדם רומז לאנושות כולה שהעולם יכול להתקיים רק בזכות התורה שניתנה אף היא ביום השישי לחודש סיון.

כמו כן נראה לברא שהמילה "בשש" עולה בגימטריא עם הכולל כנגד תרי"ג מצוות, שכידוע האדם נברא עם תרי"ג איברים כנגד תרי"ג מצוות, שכנגד כל איבר באדם ישנה מצוה המיוחסת לאותו איבר (עי' שערי קדושה א, א). משום כך נברא האדם רק ביום השישי ולא קודם לכן, כדי שירגיש שהאחריות על קיום הבריאה רובצת על כתפיו. שהרי העולם נברא בשביל האדם שכל מטרתו עלי אדמות היא ללמוד את התורה שניתנה בו' בסיוון, בבחינת אם לא בריתי יומם ולילה - דהיינו, ברית התורה הצריכה להילמד ולהידרש יומם ולילה - חוקות שמים וארץ לא שמתי (גדרים לב, א).

ואם האדם יבוא לפגום בתורה ולעבור על מצוותיה, הרי שבכך הוא מערער את יסוד העולם, ומכיון שהעולם יכול להיחרב ללא התורה, העניק הקב"ה לאדם פתח לתיקון על ידי שברא את התשובה, שכאמור, השבת הראשונה לאחר חטא האדם היתה שבת תשובה על שם התשובה שעשה האדם על חטא עץ הדעת, אותה תשובה אשר העניקה מסר לכל הדורות הבאים אחר כך שלעולם לא מאוחר מדי לשוב על החטא. ואלמלא נברא האדם ביום השישי, יתכן והיה חוטא כבר בראשית השבוע, ואם היה מחכה לשוב בתשובה עד השבת הרומזת לתשובה, מי יודע אם הקב"ה היה מאריך אפו וממשיך לקיים את העולם, רחמנא ליציל. ובוזה שהאדם נברא ביום השישי הסמוך לשבת, יכול היה לתקן מיד את מעשהו, ובכך להביא גם תיקון לעולם שיוכל להמשיך לעמוד ולהתקיים.

"וילך משה וידבר את הדברים האלה אל בני ישראל". (דברים לא, א)

אם נחלק את המילה וילך, נמצא וי-לך. וביאור הדברים אולי - אך, שהמילה לך עם הכולל עולה כמילה אלך, ומשמע מלשון זו שמשה רבנו הוכיח את בני ישראל לפני מותו על כל ההליכות שהלכו אשר לא היו לשם שמים.

פרשת וילך נקראת בשבת תשובה, היות ובשבת זו על האדם להתעורר אל ה' אלוהיו ולשוב בתשובה שלימה על כל חטאיו, בהם ניפנה והלך למקומות אסורים או עשה מעשים אסורים על פי התורה הקדושה. כמו כן בשבת תשובה על האדם לזכור שאין לו לבוא ולטעון כנגד הקב"ה מדוע ארע עמו כך או אחרת במשך השנה שחלפה, אלא מיד יתן תשובה לנפשו שאם באו עליו צרות ויסורים, משמעות הדבר שהיה ראוי לכך.

ולמעשה זוהי התשובה האמיתית, לתפוס במעשי האבות שמעולם לא שאלו שאלות את הבורא ברוך הוא למרות שהיה בידם לשאול ולהקשות כנגד מעשי ה', אלא קיבלו על עצמם הכל באהבה גמורה וידעו שמאת ה' היתה זאת, ואם בא עליהם דבר זה או אחר, הרי שזה לטובתם אף אם אינם מרגישים בטובה בגלל כוחותיהם המוגבלים. והנה האבות למרות שהיה בידם לשאול ולהקשות כנגד מעשי ה' יתברך, הם התקדשו והתעלו מעל עצמם בכך שקיבלו את הדין באהבה מבלי להקשות קושיות.

שבת תשובה נקראת בשם זה על שם ההפטר הנקראת בשבת זו שבה נאמר (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלוהיך כי כשלת בעוונך", ונראה לברא לשון זו שעל האדם לשוב בתשובה שלימה ולא תשובה למחצה - עד שיגיע לידי דע את ה' אלוהיך. המתבונן יראה שהמילה עד בהיפוך אותיות עולה כמילה דע, ומשמע שתשובת האדם צריכה להיות מושלמת עד שיבוא לידי ידיעה ברורה והכרה במעשי הקב"ה שהינם רק לתועלת עבור האדם.

כן יש לדעת שבשבת תשובה מתעוררים אורות שבעת ימים שהיו קיימים בעולם בשבת הראשונה לבריאה שהיא השבת שחלה לאחר ראש השנה. כידוע הקב"ה ברא את האדם הראשון ביום שישי אשר בו חל ראש השנה (ילקו"ש במדבר תשפ"ב), באותו יום הקב"ה הכניס את האדם לגן עדן והזהירו שלא לאכול מעץ הדעת, אדם הראשון התפתה בעצת אשתו חווה לאכול מן העץ ולפיכך הקב"ה סילקו מגן עדן. בשבת הראשונה לבריאה הכיר האדם בחטאו ועשה תשובה בזה שאמר "מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה'" (תהלים צב, א-ב ועי' פדר"א יח), וכשראה הקב"ה שהאדם מתחרט על חטאו ומכיר במעלת השבת שהיא מעין עולם הבא - מחל לו על חטאו.

והנה אדם הראשון זכה למחילתו של ה' יתברך למרות שחטא לפניו, וזאת משום שהתחרט על מעשיו ושב בתשובה שלימה לפני ה'. ולמעשה אדם הראשון לימד אותנו תשובה מה היא, שבכדי לזכות למחילת הקב"ה, יש להכיר בחטא ולהתודות על המעשים הרעים, ומתוך

הילולא דצדיקיא

- ו - רבי יעקב יוסף הרופא
- ז - רבי יעקב ענתבי
- ח - רבי אבנר ישראל הצרפתי
אב"ד פאס
- ט - רבי יצחק זאב סולוביצ'יק
- י - רבי דוד כנאפו
אב"ד מוגאדור
- יא - רבי שלמה בוחבוט
- יב - רבי יחיאל מיכל מזוויעל

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

המשרד נותר שלם

לפני שנים רבות ארעה רעידת אדמה גדולה במדינת מקסיקו שבאמריקה. כתוצאה מכך נהרגו במקום אלפי בני אדם ומאות אלפים נפצעו.

באותו מקום בו ארעה רעידת האדמה, היה מתקיים מידי יום שיעור תורה במרכז המסחרי עבור אנשי העסקים שעובדים באותו מקום, ואחרי השיעור הלומדים היו מתפללים תפילת מנחה בציבור.

לאחר האסון הנורא סיפר לי היהודי שארגן את השיעור תורה ובמשרדו השיעור היה מתקיים, שכאשר ארעה רעידת האדמה כל האזור כולו נחרב וגם בניין המשרד שלו נהרס, חוץ מהמשרד שלו! לתדהמת הנוכחים כולם - המשרד בו התקיים השיעור - נשאר שלם על עומדו כאילו לא ארע דבר!

רבים באו לחזות בפלא הגדול, שכל המרכז המסחרי כולו הפך לתל חרבות וגם הבניין שבו שכן המשרד האישי שלו נהרס, חוץ מהמשרד שלו שבו כאמור התקיים שיעור תורה ותפילת מנחה לא נפגע מהרעש, ולמראה הנס העצום נגרם מכך קידוש ה' גדול בין כל התושבים.

אין ספק שמשרד זה נשאר שלם בזכות אותם יהודים שמידי יום עצרו מעיסוקיהם השונים ובאו להתחזק בעבודת השי"ת, לשמוע דברי א-להים חיים ולהתפלל תפילת מנחה במניין, וכוחות הנפש שהם הוציאו מעצמם לצורך קיום המצוות הוטבעו בקירות המשרד, והם הם שהחזיקו את הקירות לבל יקרו מעוצמת רעידת האדמה שפקדה את האיזור.

הוי גולה למקום תורה

לפני שנים רבות ביקרתי בקהילה מסוימת בחו"ל שהיה חסר בה ספר תורה לשימוש בני הקהילה. כיון שכך, עשיתי כמיטב יכולתי כדי להשיג תרומה של ספר תורה שיהיה במקום, וכשהדבר עלה בידי - שמחת הקהילה הייתה רבה.

אותו מקום היה ידוע בחוסר הצניעות ששרר במקום, ולכן יעצתי למספר תושבים שהיו בקשר איתי לעבור להתגורר במקום אחר. מספר בחורים באמת עזבו את המקום ועברו להתגורר במקום תורה, ובעקבות כך הם זכו להתחזק מאד בתורה ובמצוות ואף הקימו בתים כשרים בישראל.

בעקבות רוח התשובה שהתעוררה במקום, באה לפניי אישה אחת ואמרה לי שגם היא

ומשפחתה רוצים לעזוב את ביתם לטובת מגורים במקום אחר, כיון שהבית שהם מתגוררים בו שוכן קרוב מאד לחוף הים המלא בפריצות, ומה גם שבבית הכנסת שבו מתפלל בעלה אין שם שום מניין מסודר לתפילה, אך ברצונם להעביר איתם גם את בית הכנסת ששוכן בבניין שלהם על כל תכולתו, ולצורך כך הם זקוקים לסיוע ולהכוונה שלי.

למשמע ההתעוררות הגדולה שבאה מצידם שמחתי מאד ונענית לבקשתם.

כך הוחלט לפנות את הבניין באופן שתחילה יפוננו האנשים עם החפצים, אחריהם יפונה בית הכנסת ואחרון חביב יפונה מהבניין ספר התורה שהבאתי להם.

והנה, לאחר שעזבו כל האנשים את הבניין, ופוננו גם בית הכנסת וספר התורה - הבניין קרס תחתיו!

מן השמים הראו לאותם יהודים כי רק זכות התורה היא שהגנה על הבניין לבל ייפול והיא שעמדה להם להצילם.

עדה לנס במקום הייתה אישה גיורת, העומדת בגבורה על רצונה להינשא דווקא לבן תורה אמיתי. ואני בטוח שמן השמים סובבו שהיא תהיה עדה לנס זה, כדי שהדבר יחזק אותה ביהדותה.

במרה מפטירין

הפטרות השבוע:

"שובה ישראל". (הושע יד. מיכה ז)

הקשר לשבת:

הפטרות זו מפטירין בשבת שבין ראש השנה ליום כפור, כיון שמדובר בה על ענין התשובה, וימים אלו הם ימי רצון ותשובה.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

כמו עבודה זרה

צריך האדם להיזהר שלא יהיה שמח במפלת חברו ובבזיונו, וכמו שכתוב (משלי כ"ד): "בנפל אויבך אל תשמח ובכשלו אל יגל לבך פן יראה ה' ורע בעיניו". והעון הזה מעורר מאד את כח הדין על האדם. ויש בו כח להחריב, ממש כמו עון עבודה זרה. אלא יתבונן האדם תמיד בעצמו, שלפי עונותיו וחסרונותיו הוא ראוי גם כן לגנות ולבזיון, אלא שמרחם הקדוש ברוך הוא עליו בזכות אבותיו.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

בתפילת נעילה של יום הכיפורים אומרים שבע פעמים את הפסוק "ה' הוא הא-להים".

ושני טעמים בדבר:

האחד הוא בכדי ללוות את השכינה שמתעלה למעלה משבעה רקיעים.

ועוד, בכדי לבטל 903 מיני חולאים על ידי מספר 7 פעמים של הפסוק "ה' הוא הא-להים".

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

חובה עלינו לנצל שבת מיוחדת זו

על יום הכיפורים נאמר (ויקרא טז, ל) "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאותיכם לפני ה' תטהרו".

הקב"ה מבטיח למי ששב בתשובה לפניו שכל חטאיו יתכפרו. ויש לדעת שרק על החטאים הנוגעים לבין אדם לבין אדם למקום הכתוב מדבר, אך בעניינים הנוגעים לבין אדם לחברו, אין יום הכיפורים מכפר עד שיבוא האדם ויפייס את חברו (עי' יומא פה, ב).

וראו עד כמה גדולה מעלתו של הבורא יתברך המוכן לוותר על כבודו ולכפר על חטאי האדם הנוגעים לענייני שמים, אך עם זאת, כבודם של הבריות חשוב עד מאוד בעיניו יתברך ומשום כך אין בכוח יום הכיפורים לכפר על חטאים של בין אדם לחברו עד שישב האדם בתשובה גמורה על אלו החטאים ויפייס את דעת חברו. ורק לאחר שהאדם ריצה את חברו, הניח את דעתו וזכה למחילתו הגמורה, זוכה הוא שחטאים אלו ימחקו ולא יוסיפו לקטרג עליו.

ומה גדולה מעלתם של אלו השבים בתשובה, עד כדי כך שנאמר עליהם (עי' ברכות לד, ב) "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". וזכו החוזרים בתשובה לרכוש מדרגה מיוחדת זו היות והשליכו מעליהם את גאוותם והכירו בחטאיהם, ולא זו בלבד שהכירו בחטאיהם אלא התאמצו לשוב ולכפר עליהם.

ולעיתים כאשר פוגעים אנו בחברינו או שולחים ידנו אל דבר מה שאינו שלנו, קשה מאוד לבוא אל החבר שבו פגענו ולהתוודות לפניו על מעשינו, ולעיתים הדבר כרוך בבושה ובביזיון על אשר התדרדרנו למדרגה כה שפילה, אך בזה שהאדם מתגבר על בושתו ומתוודה על חטאיו, הרי הוא זוכה לרכוש מקום נעלה ומובחר עד כדי כך שאפילו צדיקים גדולים אינם יכולים להימצא בו.

הפטרת שבת תשובה פותחת בפסוק (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלוֹקֶיךָ כי כשלת בעוונך". וכן מצינו נאמר (תהלים צ, יג) על ה' יתברך "שובה ה' עד מתי והנחם על עבדיך". המתבונן יראה שלשון המילה שובה נאמרה גם על עם ישראל וגם על הקב"ה, ולכאורה כיצד יתכן לומר שעל ה' לחזור בתשובה, הרי כל מעשיו צדק ומשפט ומדוע לשון תשובה נאמרה בו, ולכאורה לשון זו קשורה ושייכת רק לעם ישראל אשר צריכים לשוב בתשובה על מעשיהם הרעים.

ונראה לומר שכאשר בני ישראל חוטאים ושבים לחטוא פעם אחר פעם, הקב"ה אינו ממנהר להיפרע מהם ולהענישם אלא מאריך אפו מתוך תקווה שבניו יתעוררו מתרדמתם וישבו ממעשיהם הרעים, וזוהי הלשון האמורה בפסוק "והנחם על עבדיך" - שהקב"ה אינו ממנהר להעניש את בניו, מתוך שהוא מתנחם בעובדה שיבוא יום ובניו ישובו לפניו, אך כאשר מידת הדין מתגברת וצועקת ומבקשת מה' להעניש את בניו, אזי מאחר והכף כבר מזמן הוכרעה לרעתם, הרי שלקב"ה אין מה להשיב כנגד מידת הדין ומשום כך הוא ממנהר להעניש את בניו.

וזוהי לכאורה התשובה על הלשון שיש בה קושי האמורה על הקב"ה שהינו שב, דהיינו שהקב"ה מכיר בזה שהיה לו להעניש את בניו מיד לאחר חטאם מבלי לחכות לתשובתם מאחר והיא מתמהמהת ומאחרת לבוא, אך היות וה' מכיר בצדקת טענתה של מידת הדין, הוא שב וחוזר בו מהחלטתו הראשונה שלא להעניש את ישראל ועל כן מחפש הוא דרך להיפרע מהם על מנת לרמוז להם שהגדישו את הסאה ועליהם לחזור בתשובה.

אם כן חובה עלינו לנצל שבת מיוחדת זו הנקראת שבת תשובה אשר בה מצויים אורות שבעה ימים של בריאת העולם, על מנת לשוב לה' יתברך ולתורתו.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

נער ישראל

"לעיני כל ישראל חזק ואמץ" (לא. ז).

באותה שעה נתגבר כוחו של משה והיה מחזק את יהושע לעיני כל ישראל, שנאמר: "ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ" (דברים לא. ז).

אמר לו: עם זה שאני מוסר לך, עדין גדיים הם, עדין תינוקות הם. אל תקפיד עליהם ואל תכעס על כל מה שהם עושים, שאף רבונם לא הקפיד עליהם, על כל מה שעשו. וכן הוא אומר: "כי נער ישראל ואוהבהו" (הושע יא. א).

{ספרי דברים}

הקהלה ללא הצוצרות

"הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם". (לא.כח).

אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי: שתי חצוצרות שהיו בימי משה נגזרו, כתוב אחד אומר: "ותקעו בהן ונועדו אליך" (במדבר י. ג), וכתוב אחד אומר: "הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם", וחצוצרות היכן הם? אמור: שכבר נגזרו בימי משה.

אמר הקדוש ברוך הוא: למה הוא מת ויהיו בניו תוקעין לפניו בסלפינגס - בתרועת חצוצרות?! לא יתקעו! משום "ואין שלטון ביום המות" (קהלת ח. ח).

רבי אלעזר בשם רבי סימון אמר: כבוד גדול חלק הקדוש ברוך הוא למשה, שאמר לו: "עשה לך שתי חצוצרות" ולא ליהושע.

("קהלת רבה")

בחטאו של אדם הראשון

"הן קרבו ימיך למות". (דברים לא. יד).

אמר רבי לוי: למה הדבר דומה? לאשה עוברת שנחבשה בבית האסורין וילדה שם בן.

גדל אותו הילד, עבר המלך לפני בית האסורים התחיל אותו הילד לצווח: אדוני המלך! למה אני חבוש בבית האסורים? אמר לו המלך: בחטיאי של אמך אתה נתון כאן.

כך אמר משה: רבנו של עולם! ל"ו כריתות הן שאם יעבור אדם על אחד מהן חייב מיתה, שמא עברתי על אחת מהן? למה אתה גוזר עלי מיתה?

אמר לו: בחטיאי של אדם הראשון אתה מת - שהביא מיתה לעולם.

"הן קרבו ימיך למות". מהו הן בעון אותו שכתוב בו הן (בראשית ג) "הן האדם היה כאחד ממנו" וגו'.

("מדרש רבה")

בסבלנות עד תום התפילה במוצאי היום הקדוש.

התשובה התמימה בפי הבחור הייתה בהחלט מפתיעה ומעוררת השתאות: "הרגשתי שהתפילה משום מה, אינה שגורה בפי. לא הצלחתי בשום אופן לעורר בלבבי את הכוונה כראוי ליום קדוש זה, נסיתי בהרבה דרכים לעורר את עצמי, למדתי ספרי מוסר, התאמצתי לשוא בתפילה להרהר בקדושת היום ובאימת הדין, אך הלב כמו נתקשה כאבן. שום התעוררות, שום רגש, לא עלה על לבי. הנה כל חברי המתפללים חן קדושה נסוך על פניהם, ואני משל הייתי מחוץ למחנה, יוצא מן הכלל. ולא חדלתי מלשאול את נפשי: למה נגרעת?"

אולם מסיבה פלאית, ממשיך אותו בחור את סיפורו המעניין, נזכרתי בדבר המובא בספרים, ששעטנו מעכב את התפילה מלהתקבל לפני ה', כמו שכתב בספר "הציוני" על התורה כי השעטנו רומז לשתי מידות של מעלה המקטרגות על ישראל וה' יתברך הפרידם, והלובש שעטנו מחבר אותם הכוחות ומערבב תפילתם של ישראל. וכן אמרו: הלבוש שטענו בתפילתו, סנדלפון המלאך שקושר קשרים לקונו אינו מקבל תפילתו עם שאר התפילות, שנדמה לו כעובד עבודה זרה. והנה צצה לפתע מחשבה במוחי, אולי, שמא כל העניין קשור בחליפה החדשה שקניתי לכבוד החגים, אולי הפתרון באמת טמון בכך, אמנם מסרתי את החליפה לחייט שיבדקה והלה הכשירה אך שמא בכל זאת?"

"קמתי ועשיתי מעשה עזבתי לרגע את ההיכל, החלפתי ולבשתי את המלבוש הישן שהבאתי עמי מליטא, וראה זה פלא! אור חדש זרח בלבבי, פתאום נפתחו מעיינות הרגש והדמעות, שוב הייתה התפילה שגורה בפי, והלב אשר היה כאבן כמו נמס כמו דונג מהתעוררות והתרגשות, כנאה וכיאה ליום הדין הנורא והקדוש".

לאחר יום הכיפורים נמסרה החליפה לידי בודק מומחה לבדיקה חוזרת, ונמצאו בה סיבי שעטנו. מסתבר, שחייט זה שבדק את החליפה והכשירה, לא היה בקי דיו בהתפתחות הטוויה בעולם, ולא העלה על דעתו עד כמה יתכן להיות חוטי הפשתן מוסתרים בתוך הצמר, מהם בלתי ניכרים מחמת קוטנם וקשה לעמוד על מקומם, מהם מעובדים בצורה מיוחדת אשר קשה לזהות את נוכחותם, ועוד כהנה וכהנה.

שציוונו הקב"ה לאכול ולשתות ושאנו בטוחים שהקב"ה יכפר לנו על עוונותינו. אמר לו אם כן יפה עשית ופטרו והלך לשלום.

רבינו דוד בעל ה'טורי זהב' מעלה תמיהה: מה זה שאמרו שהיה חייט, היה לו לומר סתם חד גברא. והסביר ה'יערות דבש' (ח"א דרוש ה') וז"ל:

כי ביום כיפור הוא בלי ספק יום מחילה וסליחה, כי השטן אין לו רשות לקטרג, אבל כשלובשים שעטנו, שהוא 'שטן עז', אזי אפילו ביום הכיפור גבר כחו של שטן לקטרג כי הוא מעורר ג"כ חטא הבל וקין בקרבן- צמר ופשתן. ולכן ביום הכיפור אפילו בגדי כהונה שהותר בהם כלאים, לא היה כהן גדול לובש, לבלתי תת לסטרא אחרא אחיזה, ככתוב "בגדי בד ילבש".

ומוסיף על זה בעל הספר "ברכה משולשת" (להרב שלמה ארליך זצ"ל):

"למה באמת דוקא ביום הכיפורים, הקב"ה מכפר עוונות?"

ונראה לומר כמו דאיתא בגמרא שהשטן בגימטריא שלו עולה במנין שס"ד. והיינו שס"ד ימים יש לו רשות להשטין, והאי יומא דיום הכיפורים, אין לו רשות להשטין, חוץ ממי שיש לו שעטנו בבגדיו, מותר לו לקטרג, שהשטן יש לו אחיזה בשעטנו, וגם שעטנו ר"ת "שטן עז".

ולכן מי האיש אשר יבטח שלא נכשל בעון שעטנו, ויהיה השטן אסור בכבלים מבלי לקטרג?! רק אותו חייט צדיק וישר ידע כי אין תפורה בבגדיו כלל שום שעטנו, הן בדאורייתא הן בדרבנן, בזה היה לבבו בטוח שלא יהיה רשות לשטן לקטרג עליו.

החליפה שאטמה רגשות

מעשה שאירע בישיבת מיר בעת שהותה בשנחאי, בתקופת מלחמת העולם השנייה. היה זה בעיצומה של תפילת יום הכיפורים, היכל הישיבה היה מלא וגדוש בבני הישיבה, קול תשובה ותפילה מתנשא על לשמי מרום, כראוי ליום הקדוש והנורא, כאשר לפתע קם אחד התלמידים ועוזב את ההיכל, וכעבור כמה דקות חוזר למקומו, כשהוא לבוש במעיל הישן שהיה לו, במקום חליפה החדשה שהיה לבוש בה לפני כן. שינוי מלבוש ביום כיפור? על מה ולמה? הורמו הרבה גבות בהשתוממות על המחזה שנתגלה לעיניהם, למרות זאת, בעיצומו של יום לא עלה על דעת שום אדם לשאול לפשר הדבר הבלתי מוסבר, והתאזרו

שנה חדשה בפתח, ומוטיב ההתחדשות מופיע גם בלב פנימה וגם במלבושים החיצוניים של האדם. רבים מחדשים בגדים לקראת ראש השנה ותקופת החגים, וזהו הזמן לעורר על הכתוב בספרים הקדושים שיש חשיבות לבדוק בגדים משעטנו לפני ר"ה ויום הכיפורים.

בספר "מגן אברהם" מהמגיד הקדוש מטריסק (פר' כי תצא) מובא כי "היום קודם ראש השנה ויום הכיפורים וכו', צריכים בני ישראל לעשות תשובה ויקבלו עליהם לעסוק בתורה ובתרי"ג מצוות שבתורה, ושלא ללבוש שעטנו. ועל ידי זה ימשיכו עליהם מקיפים טובים ויסירו ויבטלו מאיתם כל הרעות ויסתמו פיות כל המשטינים והמקטרגים, ויהיה אי"ה בראש השנה הבא עלינו לטובה - התעוררות החסדים, ויהתפכו כל המקטרגים למליצים טובים בבחינת - הס קטגור וקח סגור מקומו, ובוזה יהיה כתיבה וחתומה טובה על כל ישראל במהרה בימינו אמן.

על חומרת הדברים מעורר הגר"י אלגאזי זצ"ל בספרו 'שלמי ציבור' והוא כותב ש"אין דבר המעכב את התפילה כמו המתפלל בבגדי שעטנו ואפילו אם הוא שוגג". ועל לבישת בגד שיש בו שעטנו, אפילו ליום אחד, מעורר בעל הצל"ח (דרושי הצל"ח דרוש ח' אות ו') "ויום אחד אם לובש שעטנו אין תפילתו נשמעת ארבעים יום!"

שעטנו - 'שטן עז'

מעשה ידוע ומפורסם מובא בטור (או"ח תר"ד) בשם המדרש, מעשה שממחיש לנו שוב את הקשר ההדוק בין לבישת שעטנו ליום הכיפורים:

מעשה בשומר העיר שאמר לעבדו קנה לי דגים ולא מצא אלא דג אחד ונתן בו זהוב, ויהי שם יהודי חייט, והוסיף עליו עד שהעלוהו לחמשה, ונשאר לחייט. בא העבד אצל אדוניו וסיפר לו את כל המאורע. שלח השומר אחר החייט ואמר לו מה מלאכתך, אמר לו: חייט אני. אמר לו, ולמה קנית דג שווה זהוב בחמשה זהובים, ולא עוד אלא שלקחתו מיד עבדי ששלחתי לקנותו לי, השיב לו ואיך לא אקננו אפילו בעשרה זהובים, כדי לאוכלו ביום כזה